

כיצד אפשר לבקר

בנקפרי

מסביר בתמו המשוטטת של העמוד הזה באירוניה, עמוס קינן ברשימה הבאה. עמוס, שבינה לבינה שני ימים באיטליה, התרכזו הפעם בנאפולי, העיר אשר די לראותה ולמנות ובקפרי, המקום העליון ביותר באירופה, בו אפשר לבנות לעצמו מוסיקה, תוך גמול את יין ופיהותיכתמים החדות עם בחורי קפרי

אני אשה חפשיה, אתה יודע, גם בעלי מבין זאת. לא איכפת לה ששמעתי.

אני חונן למאורת באכחוס. אומברטו יצא להראות לאשת המיליונר את ארמון טיבריוס בלילה. כל הקהל שר וצורח בהתלהבות. לי שחע אני נוכח שאני יודע ומכיר את כל שירי נאפולי. השמן מקיש בחוף, הסקוטי רוקע ברגליו, השחודית מכה במצולתים נושנות. כולנו צועדים חבוקים אל ביתה של סניורה פרארו. מי שלם? אלוהים ישלם לו כגמור לו.

חלום כל נערה

וזהו, כמובן, רק ההתחלה. אף על פי שקפרי הנו אי קטן שבקטנים, יעברו ימים רבים עד שתגלה את כל סינות התמור הזוררות בו. כל בית וסגנונו המיוחד, קישוטי הקטנטנים, שלטי הקרמיקה שלו, מרפסותיו הצחות, עמודיו הנאים. ואם תרד במורד התלול אל המארינה פיקולה, יתגלה לעיניך המראה המפורסם שלה, הפאראליוני — שני הצוקים המתנשאים מתוך הים בצדו של האי. ולאחר זאת, עלה על ראש הפסגה, אל ארץ מונו העתיק של טיבריוס, צעד על רצפות הפסיפס העתיקות בין מכיתות העמודים ורשבי הקשתות אל הטרהס התלויה על בלד מה, על פי תהומות, והשלך אבן למטה אל הים — השטוח כמה מאות מטרים מתחתך. אין ספק שטיבריוס ידע לבחור לו את ה"מקום בו עשה מעשים אשר לא ייעשו, שלא נכתבו על ספר הישר. ואם תרד אחר אל מערת התכלת, בסירת מנוע, ותכנס אל אחת הדוגיות הממתניות על פתחה, ותשתחש על קרקע הדוגית כאשר תכנס בסכנת נפשות ושקשוק שלשלאות בעד הפתח הצר, ואחר תתנער ותתפלא לשפע התכלת הקורנת וזוהרת ממעמקים ומכל צד — בודאי שלא תשכח את קפרי.

וכשם שאי אפשר שלא לשמוח בקפרי, כך ארפאשר שלא לקנות שם. בשום מקום באירופה לא ראיתי נעלים כה נאות, סנדלים כה מעורנים ושפע של שמלות קש ומשי, לעוזל. והכל ערוך כה בטוב טעם ללא שמץ של זולות, כי בני קפרי הם סוחרים מצויינים. בקיצור — זהו זהו חלומה של כל נערה בארץ.

בעיות הכלכלה של קפרי אינן מסובכות, ולואיגי יודע את אשר לפניו. בבוקר, כאשר ירדתי אל המארינה גרונדה לשוב אל נאפולי, בעוד הכורמים והיוגבים והספנים יוצאים איש לעבודתו, ישן לו לואיגי שנת שרשים. ב"ערב יקום, יתח את הסחטר על חזהו הרחב, ובעין הנגז יבחין בטרפו בין כל קהל התיירים בפאיצה, ויסתער עליו בידידות. ואומברטו — הוא יכון לנצח בלבה של אחת מפאלם ספרינגס, שתאינח סעע ותשאל: זוכר, דאר לינג, את קאפרי? והוא יחייך ויאמר: שור, דארלינג, בודאי שאני זוכר. אף על פי שרק אלהים יודע מה יש לו לזכור. אבל, כמו שאמר החכם מכל אדם, אשתחיל מי ימצא אירודרצי, ג'אן.

על הסקוטי כאשר התחמק רגע לפני התש-לום.

יש אלוהים בשמים

עם הבקבוק החמישי, שוטח לפניך לואיגי תכנית בלוי נפלאה למחרת — דוגית קטנה, דיג, שחיה, קפיצה למערת התכלת. אשת ה"מיליונר מפאלם ספרינגס מומינה סגנו נאפולי. ליטני היא אינה מחכה שאומברטו יזמין או תה. היא נכרכת על צוארו. המיליונר מחייך חיוך גואף ומסתכל בהנאה במחזה, כדור זקן. אשתו של בעל המלון מסאכסס מתקנאת ב"אשת המיליונר, קמה ממקומה, ניגשת אל מוראלי ונכרכת על צוארו. ראשה נח קלי לות על כתפו הרחבה, עיניה עצומות למחצה, חולמות. יהיו לה זכרונות נפלאים מקפרי. גם הנערה השחודית מוצאת לה שפה משותפת עם ביתו, וגיופסה הקטן מתפק בהולנדי דית. הצרפתי אינו חושש מהתחרות. השמן כולו חיוכים, כולו שמחה. הוא מביא בק"בוק כרסנני עטוף רפיה, טופח על שכמך טיפחה עצומה, שותה את מחצית הבקבוק בגמיצה אחת, מצטרף בקול לגמרי לא רע אל הזמיר, ומוזג את המחצית הנותרת לכוסות הערוכות על השולחן. לא איכפת לך ברגע זה מי ישלם אחר-כך, יש אלוהים בשמים. אשת המיליונר מונחת, מתעלפת למחצה, ב"זרועותי החזקות של אומברטו. בקפרי לא צריך לעבוד, רק הגשים עובדות בקפרי.

כן, עובדות ועוד איך. אני יוצא לשאוף אויר צה. השעה מאוחרת, אך שלש נערות איטלקיות, יחפות, במכנסים, ויפות, לעוזל, חופרות באת באדמה הקשה ומעמיסות על חמורים שקי חול. יש להן הליכה נפלאה ליחפניות-הללו, אם זוכר מישהו את סילבנה מנגנו מהאורז המר, אבל הן עובדות. הרגלים מוליכות אותך מאליהן אל ה"סאכו" — או לם הריקודים.

אני אשה חפשיה

כן, גם פה התקבצו כל החברה, בחורי חמד כולם. גבוהיקומה, דקיגורה ורחבתכתמים, עם סחודים מתוחים היטב ומכנסים מלחים. הם יודעים את אשר לפניהם. בקפרי לא צריך לעבוד. הרומכה סוערת, ואלברטו היפה מפ"לא בלהטוטיו את האמריקאית הקשישה ב"מקצת. היא מרגישה לפתע שהנה נעשתה צעיררה בעשר שנים, או בעשרים. היא טופפת ב"פראות, רוקעת בעקבה, מסתחררת, מרימה את שמלתה וחושפת זוג רגלים שראו זמנים יותר טובים, אך איש אינו צוחק, ואיש לא ירכל — מי מכיר אותך?

הצרפתייה הבלונדית שתויה היא מתנשקת עם פייטרו, וכלל לא איכפת לה אם לאחר זאת, לקצב הסגנו הרך, מדגוג גאנקרלו את צוארה בשפמו. פעם אחת באים לקפרי, פנינת הדרום, ארץ השמש הצוחקת, אי התכלת ה"נצחית, מולדת היין הטוב וערש האהבה. ב"פתח החשוך אומרת האמריקאית הקשישה:

הים בזוית ישרה בח כמה מאות מטרים, הלבנה כנסית סן-מיקלה, משכנו של השחודי המהולל אכסל מונחה, שפרסם את שם קפרי בעולם. המדרגות העתיקות התצובות בהר, מתקופה היוניתי-רומית, מוליכות עד הכנסיה הנחמדה, ומשם לכפר אנאפרי. את המראה המתגלה משם, המפרץ התכול של נאפולי, עם האי ההררי איסקיה משמאל והחזוב מ"ימין, ידע להערך פארוק, המצטיין בטעם מעודן, כידוע.

מסיבה של החברה

קפרי היא ללא ספק המקום העליון ביותר באירופה. בערב, בפאיצה, מתאספים שם כל החברה, בחורי חמד כולם. מי איננו שם? לואיגי ואומברטו, מוראלו וגיוני, וגם ג'ורזפה הקטן. מיטב נוערי-הנהב של קפרי. זוהי גקודת הזינוק לכל הרפתקאות הלילה אשר תבואנה. כאן, בפאיצה, בין כמה מאות חיי רים עיפריקיות ושבעיגוף ורעבים לעוד ועוד מכל אלה, פגשתי את הצרפתי וההולנדי דית והשחודית הכרתית באכסנית-הנוער ב"נאפולי. מה רבת היתה השמחה, ולא פלא שחוחלט לחוג את הפגישה. למרבה הפלא, הרגישו בזאת גם לואיגי, אומברטו וכל ה"חברות. בהבעת-הפנים הידידותית והגעיעה שבועלים נגשו אלינו והחלו לשוחח על דא ועל הא, סחם שיחה נעימה. הם דברו אנג"לית, צרפתיית, גרמנית ואפילו שחודית. כאשר הציעו לנו, כעבור שעה ארוכה, להילחם אליהם למסיבה צנועה על כוסיית קטנה במ"קום חמוד, לא חש איש בפח המסחרי שמי אחורי הפתיון הידידותי. כי בני קפרי הם הסוחרים הטובים בעולם. רק אני, הישראלי, ידעתי מי ישלם, אך איש לא האמין לי.

נוקק די באקק"י, מאורת באכחוס, היא מאורה אפלה, ומארת באורות צבעוניים, ש"קירותיהם מכוסים ציורים נהמדים וכתובות שבבעים לשון, מחוץ לעברית. היה על ל"איגי לקרוץ אך קריצה קלה שבקלות לבעל-הבית השמן, ומיד הופיעו על שולחננו שני בקבוקי יין קפרי. לואיגי פתח את הבקבוקים בתנועה מקצועית מעודנת, והערה את היין לכוסות בתשחה אמיתית. לא יכולתי שלא לשמוח אתם.

— מוסיקה! — קרא השמן וספק כף אל כף. כהרף-עין החלו שני הגיטריסטים בפניה לפרוף את הקאנצונות הנאפוליטניות. זמר רזה, בעל סיקה מחודדת ורעמת-ארי, החל לסלסל רכות, נוגות. המיליונר מפאלם ספרינגס, שישב בשולחן ממול, חייך חיוך עקום — מן הסתם נוכר בימים בהם היה מוכר עתונים ברחוב. על שפתי אשתו הופיעה נהרה שמימית, ואומברטו הזריז מיהר להצ"טרף אל שולחנם. כאן הכל חפשי, עליו, ידי דותי, משתפך, כמו במסיבה של החברה. איש טופח על שכם חברו. ואתה כה שמח שלואיגי קורא את מחשבות לבך ומניח עוד שני בק"בוקים על השולחן. רוח היין מועיק אל שול"חננו את הסקוטי וידו האוסטרלי — אנתנו באמת חברה בינלאומית. לא יכולתי לכתום

ביום שמש אחד נאה וצה, אחר הצהרים, הגעתי לקפרי — אחד מעורקי הכלכלה ה"חיוניים של איטליה, שהתפרסם בעולם בשל טיבריוס, אכסל מונחה, פארוק, וגם בשל דברים אחרים שבהם עוד יזכור.

כל הרוצה לדעת מדוע ואיך הגעתי לקפרי, הרשות בידו. יום אחד, לאחר שישבתי למע"לה מחודשימים ישיבה של אונס בשווייץ, נוכחתי כי הגשם, הערפל וההרים המושל"גים גוסכים עלי קדרות ושממון. על"כן קמתי וצררתי את כל אשר לי בתרמיליגב קטן, הצטיידתי בשמונה דולר והחלתי לעשות טרמפ של שבועימים באיטליה. ואמנם את ה"1000 וכמה מאות הקילומטרים המפורדים בין ציריך ונאפולי עשיתי בארבעה ימים, רטוב כחתול, מוטל למעצבה על כבישים נשכחים, או מגמא מרחקים במהירות של 130 לשעה עם כל מיני הנהגים שבעולם — שנים תחרני מכוניות-מירון, אחד סוכנינוסע שדהר מפיא"צנצה למודנה לראות את ארוסותו, ואחר ש"ברח מאשתו במודנה אל אחת טובה ממנה כבולוניה, ועוד כל מיני אנשים טובים המר כנים לאסוף כל ה"יך ובלבד שתהיה להם חברה. בארבעת הימים הנפלאים האלה, כ"אכה נאפולי, התפרנסתי מלחם, גבינת-מ"צארללה, זיתים ולגימה של קיאנטי פה ושם, עד שנגלתה לפני אותה עיר אשר די לראותה ולמות.

400 עולים. 400 יורדים

מנאפולי דרומה משתרע עולם שונה לח"לוטין, נאפולי דומה בדיוק ליפו של הזמנים הטובים, משופעת בסימטאות צרות להפליא ותולדות עד מאד, אשר לרחבן תלויים כבסים דהיים לכל מלוא העין, ולארכן פושטים עליך ילדים מבקשי-בקשי ומבוגרים מבק"שירסיגריית וטיפוסים המציעים לך בזל-החול"כל סחורה תחת השמש — משעונים מוכ"רחים ועד סיגריות מוברחות, אותם הם שול"פים מהמקומות המוצנעים ביותר, ביחוד אם הם נשים. את התערובת החריפה הזאת של צבעים, ריחות, המולה ותרדפה צריך לחוש, ואין לתאר. אולם איזה ישראלי אינו מכיר את נאפולי? סוף סוף, אחת לעשרה ימים בערך נקחים אל נאפולי 400 ישראלים העור לים לאירופה, ו"400 היורדים ארצה.

מחיר ההפלגה מנאפולי לקפרי 750 ליר"טות, אולם עוף-השמים הולך לאזני שמועה כי מסורנטו המחיר הוא 140. תפסתי טרמפ, דרך ביקור בחורבות פומפיאה, לסורנטו. ו"ביום שמש נאה וצה, כאמור, אחרי הצהרים, הגעתי לקפרי.

בפוניקולארה, רכבת כבל, אתה מגיע מה"מארינה גרונדה אל קפרי הכפר, ושם, בין בתי המלון המהודרים, משכנם של מיליונרים ב"אחד מירחי-הדבש שלהם, תוכל למצוא את המלון הוול ביותר בכל איטליה, זול אפילו מאכסנית-נוער — אצל סיניורה פרארו. נות"רו כמה שעות עד לשקיעת החמה. מרחוק, על ראש צוק תלול ונורא, המשתפר אל